सुन्दरहरैँचा नगरपालिकाको आ.व. २०८१/०८२ को बजेट कार्यान्वयनको बार्षिक समिक्षात्मक कार्यक्रमको प्रस्तुती

(मितिः २०८२ भाद्र ८ गते)

(स्थानः सुन्दरहरैँचा नगरपालिकाको सभाहल, विराटचोक, मोरङ)

विनोद कुमार न्यौपाने

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

विवरण प्रस्तुतकर्ता

संजीव पौड्याल

(योजना तथा अनुगमन - अधिकृत)

सुन्दरहरैंचा नगरपालिकाको नक्सा

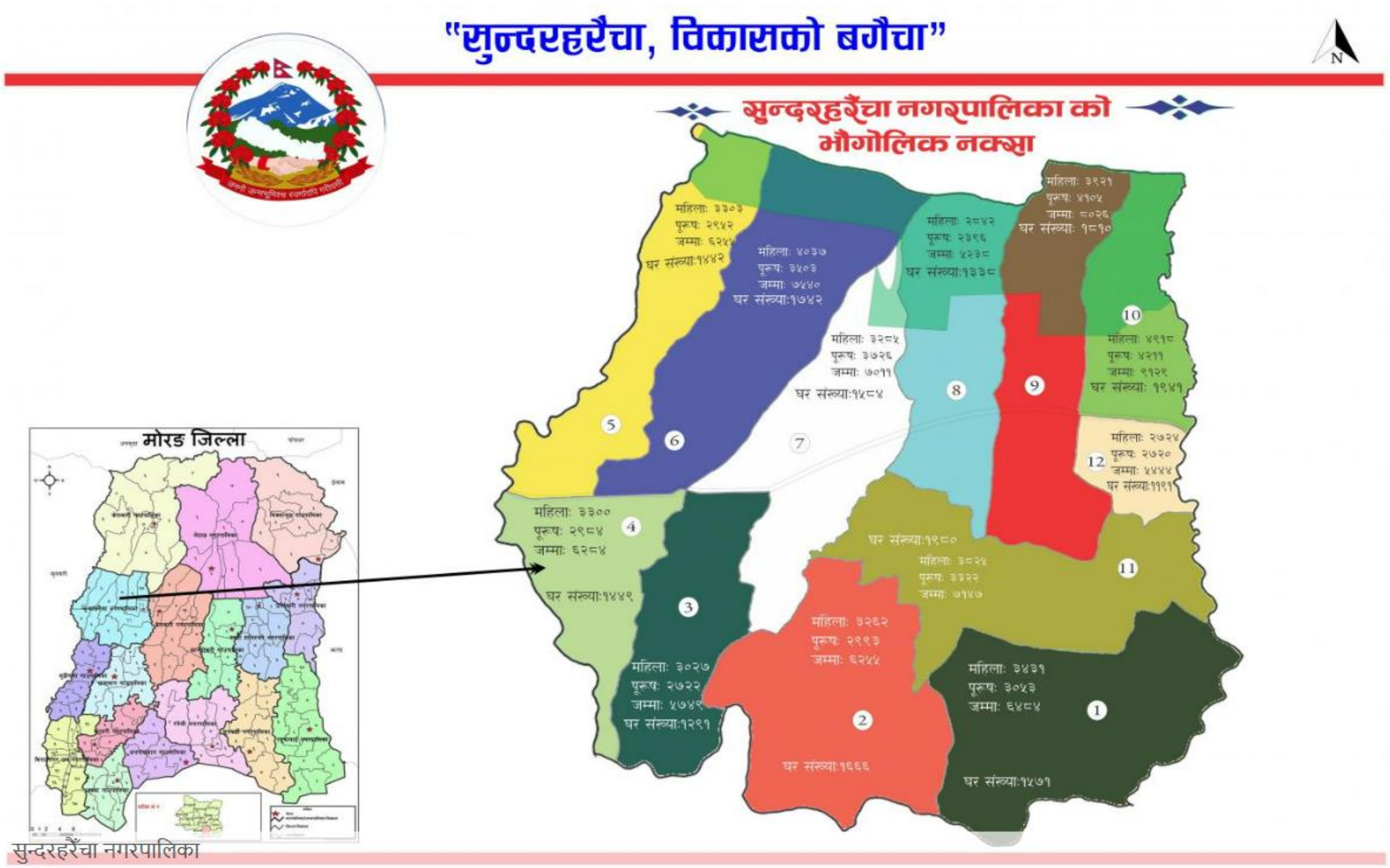

परिचय

- मिति २०७३ साल फाल्गुण २७ गतेको नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम सुन्दरहरैँचा नगरपालिकाको गठन भएको हो।
- साविक कोशीहरैँचा नगरपालिका (साविकका गाँउ विकास समितिहरुः- इन्द्रपुर, हरैँचा र मृगौलिया) र साविक सुन्दरदुलारी नगरपालिका (साविकका गाँउ विकास समितिहरुः- दुलारी र सुन्दरपुर) समायोजन भई सुन्दरहरैँचा नगरपालिका निर्माण भएको हो।

भौगोलिक अवस्थितिः-

- यस नगरपालिकामा १२ वटा वडाहरु रहेका छन्,
- उत्तरी अक्षाशः- २६.६६ डिग्री
- पूर्विय देशान्तरः- ८७.३८ डिग्रीमा अवस्थित रहेको,
- क्षेत्रफल ११०.१६ बर्ग कि.मी. मा फैलिएको,
- कोशी प्रदेशको राजधानी विराटनगरबाट १९ कि.मी. उत्तर तर्फ रहेकोछ,
- उचाईः- समुन्द्र सतह देखि ८३ मिटर देखि १४० मिटर सम्म रहेको,

सिमानाः

- पूर्वः- बेलबारी नगरपालिका
- उत्तरः- केराबारी गाउँपालिका
- पश्चिमः- इटहरी उप-महानगरपालिका
- दक्षिणः- ग्रामथान गाउँपालिका र बुढी गंगा गाउँपालिका

जनसंख्या (वि.सं. २०७८ अनुसार)

- कुल जनसंख्याः १,२०,२१३
- महिलाको संख्याः ६३,२३२
- पुरुषको संख्याः ५६,९८१
- घरधुरी संख्याः २९,८२६

महत्वपूर्ण पर्यटकिय स्थलहरू तथा अन्य पूर्वाधार निर्माण:

- वडा नं. १ मा रहेको किचकगढी
- वडा नं. ३ मा रहेको शेषनारायण धाम
- वडा नं. ५ मा रहेको हसिना सिमसार (४९ हेक्टरमा फैलिएको)
- वडा नं. ५ मा रहेको नयाँ बृन्दावन गौशला (सुरुमा ४ कठ्ठाबाट निर्माण शुरु गरिएको यो धार्मिक स्थल अहिले ७ बिघा भन्दा बढी क्षेत्रफलमा फैलिएको, प्रमुख आकर्षणः- विश्वकै अग्लो/ठुलो गाईको प्रतिमा रहेको तथा राधाकृष्णको ठुलो मन्दिर समेत रहेकोछ)
- वडा नं. १० मा रहेको बाघ झोडा सिमसार (७ बिघा ५ कठ्ठा २ धुरमा फैलिएको)
- वडा नं. ६, ७ र ८ मा ९.७४ कि.मि. आधुनिक सुबिधा सम्पन्न ड्रेन तथा स्ट्रिट लाइट सहितको कालोपत्रे निर्माण भइरहेको।
- वडा नं. ७ मा ४० मेट्रिक टनको चिस्यान केन्द्र निर्माण भएको।

शौक्षिक संस्थाहरु

- वडा नं. ७ र ८ मा पूर्वाञ्चल विश्व विद्यालयको केन्द्रिय कार्यालय रहकोछ,
- वडा नं. १२ मा सुकुना बहुमुखी क्याम्पस (M.Ed र MBS सम्मको पढाई हुने गरेको) रहकोछ,
- सामुदायिक विद्यालयको संख्याः ३६ (मदरसा-१ र गुरुकुल-१),
- संस्थागत विद्यालयको संख्याः ४४,
- वडा नं. १० मा रहेको सुकुना माध्यमिक विद्यालय विद्यार्थी भर्न संख्याको आधारमा नेपालकै उत्कृष्ट १० मा पर्ने गरेको (नमुना विद्यालयको रूपमा सञ्चालित, प्राविधिक शिक्षा समेत प्रदान गर्ने गरेको),
- वडा ५ मा रहेको साजिलाल माध्यमिक विद्यालय बिग स्कुलको अवधारणामा जाँदै गरेको जसमा प्राविधिक धारका साथै शिक्षासँगै कृषि उत्पादनमा विद्यार्थीहरु जोडिएका,
- वडा नं. ७ मा पञ्चायत माध्यमिक विद्यालयको आधुनिक विद्यालय भवन निर्माण भइरहेको ।

स्वास्थ्य सेवा तर्फ

- MDGP विशेषज्ञ सहितको १५ बेडको नगर अस्पताल सञ्चालनमा रहेको तथा नगर अस्पतालको सेवा केन्द्रको रूपमा स्वास्थ्य केन्द्र दुलारीबाट MBBS डाक्टर सहितको सेवा रहेको,
- वडा नं. ३ मा आरोग्य केन्द्र सञ्चालनमा रहेको,
- पूर्वाञ्चल विश्व विद्यालयमा १०० बेड सम्मको अस्पताल (बर्षिक – ५० जना डाक्टर पढाउने कोटा रहेको) समेत सञ्चालनमा रहेको,
- प्रत्येक वडामा स्वास्थ्य केन्द्रहरु सञ्चालनमा रहेको,
- वडा नं. १ मा १५ बेडको सुन्दरहरैँचा नगर अस्पताल निर्माण भई रहेको ।

स्थानीय तहको समग्र अवस्थाको विवरण

सि.नं	विवरण	अवस्था
१	जनशक्ति व्यवस्थापन	क. जम्मा स्वीकृत दरवन्दी: २३१ हाल कार्यरत:- २२८ ख. कर्मचारी समायोजन पश्चात O & M सर्वेक्षण प्रतिवेदन १४ औं नगरसभाबाट स्वीकृत भएको।
२	प्रशासकीय भवन र पहुँच	क. प्रमुख प्रशासनिक भवनः साविक कोशीहरैँचा नगरपालिकाको कार्यालयबाट हाल सेवा प्रवाह भई रहेको तथा साबिक सुन्दरदुलारी नगरपालिकाको कार्यालयमा समेत केही शाखा रहेको र वडा नं. ८ मा सुन्दरहरैँचा नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन बनाउने तयारी हुँदै गरेको। ख. आफ्नै वडा कार्यालयः भएको वडा संख्या ९ (नभएको वडा संख्या ३ (वडा नं. ७,१० र १२) ग. वडा केन्द्रसम्म सडक पुगेको वडाको संख्याः सबै वडामा सडक पुगेको।
३	कानून निर्माणको अवस्था (आ.व. २०८१ सालमा निर्माण गरिएका)	क. ऐनको संख्याः नयाँ - ५ (संशोधन - ४) जम्मा - ९ ख. नियमावलीको संख्याः नयाँ ४ ग. कार्यविधि संख्याः नयाँ - ४ घ. निर्देशिकाको संख्याः - ङ. मापदण्डः नयाँ – २
४	विभिन्न योजना तथा दस्तावेज निर्माणको अवस्था	क. आवधिक योजनाः नवनेको तर आयोजना बैंक मार्फत आयोजनाहरु कार्यान्वयन हुने गरेको। ख. वार्षिक बजेटसँगै तोकिएको ढाँचा अनुरुप मध्यमकालिन खर्च संरचनाः कार्यान्वयनमा ल्याउन नसकिएको। ग. स्थानीय तहको वस्तुस्थिति विवरणः बनेको। घ. भूउपयोग योजनाः बनेको। ङ. स्थानीय भवन निर्माण मापदण्डः बनेको। च. राजस्व सुधार कार्ययोजनाः बनेको। छ. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः बनेको।

स्थानीय तहको समग्र अवस्थाको विवरण

सि.नं	विवरण	अवस्था
५	स्थानीय तहको मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन प्रणालीको प्रयोग	क. स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको प्राप्ताङ्क ८४.५% (आ.ब. २०८०/०८१) मिति २०८२/०५/०६ गते संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले गुणस्तर परिक्षण पश्चात प्रकाशन गरेको प्रतिवेदन अनुसार) ख. स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कनको प्राप्ताङ्क ७६.५ % (गुणस्तर परीक्षण पश्चात) (आ.ब. २०८०/०८१) ग. मन्त्रालयले तयार गरेको स्थानीय तहको प्रगति अनुगमन प्रणालीमा विवरण प्रविष्टीः गर्ने गरेको ।
७	न्यायिक समिति सम्वन्धी	क. दर्ता भएका उजुरी/गुनासो/मुद्दाको संख्या (आ.व. २०८१/०८२):- १०९ वटा (स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४७(१) अनुसार – ३४ वटा र दफा ४७(२) - मेलमिलापबाट – ७५ वटा) ख. कारवाही वा फछ्यौंट भएका उजुरी/गुनासो/मुद्दाको संख्या (आ.व. २०८१/०८२):- ७७ वटा (स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४७(१) अनुसार – २४ वटा र दफा ४७(२) - मेलमिलापबाट – ५३ वटा) ग. फछ्यौंट हुन बाँकी उजुरी/गुनासो/मुद्दाको संख्या (आ.व. २०८१/०८२ मा):- ३२ वटा (स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४७(१) अनुसार – १० वटा र दफा ४७(२) - मेलमिलापबाट – २२ वटा)
८	बेरुजु सम्वन्धी	क. आ.व. २०७४/०७५ देखि आ.व.२०८१/०८२ सम्मको कायम कुल वेरुजु रकम रू. ५७ करोड १७ लाख ६८ हजार ५५२ ख. आ.व. २०८१/०८२ मा फछ्यौंट भएको बेरूजु रकम रू. ३२ करोड ७८ लाख २४ हजार ९०६ ग. फछ्यौंट गर्नुपर्ने कुल वेरुजु रकम रू. २४ करोड ३९ लाख ४३ हजार ६४६
९	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	क. दमकल सेवाको उपलब्धताः आफ्नै भएको ख. फोहोर प्रशोधन केन्द्रः नभएको ग. स्यानीटरी ल्याण्डफिल साईटः भएको

स्थानीय तहको समग्र अवस्थाको विवरण

सि.नं	विवरण	अवस्था
१०	सेवा प्रवाह, पारदर्शिता र जवाफदेहिता	क. अनलाईन मार्फत प्रदान गरिएको सेवाको संख्याः १२ (शुत्र-लेखा/राजश्व, PAMS, EMIS,HMIS, ई-हाजिरी, दर्ता-चलानी,ई-बोलपत्र, उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन हुने आयोजनाको सम्झौता, कृषिको तथ्याङ्का लागि कृषि नियन्त्रण प्रणाली, न्यायिक समितिमा फिरादपत्र दर्ता, अपाङ्गता परिचय पत्र, EBPS - Online नक्सा पास लागायतका सेवा) ख. नागरिक वडापत्रः QR सहितको नगरिक बडापत्र रहको ग. सूचना अधिकारीः तोकेको (आ.व. २०८१/०८२ मा माग भएको सूचनाको संख्या – ७) घ. गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण र सामाजिक परीक्षणको लागि कानूनी व्यवस्थाः भएको ङ. निगरानी निकाय तथा कार्यालयमा प्राप्त (दर्ता भएको) उजुरी/गुनासो संख्याः - फछर्यौट संख्याः -
११	अभियानमूलक कार्यक्रम	क. वालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन तथा घोषणाका लागि सुन्दरहरैंचा नगरपालिकाको प्रतिवद्धता गर्ने अभियानको थालनी मिति २०८१/०३/०२ गते भएको त्यसै दिनको कार्यक्रमले मिति २०८३/०२/०९ गते भित्र बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा गर्ने लक्ष राखेको । ख. पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणा भएको वडाको संख्याः नभएको । ग. वालश्रम मुक्त स्थानीय तह घोषणा भएको वडाको संख्याः नभएको ।

आर्थिक वर्ष (२०८१/०८२) को खुद आम्दानी र खर्चको विवरण

स्रोतको किसिम			खुद प्राप्त भएको	खर्च	खर्च प्रतिशत
वित्तीय समानीकरण अनुदान	सङ्घ		रू. १९ करोड ४ लाख ९३ हजार ७६०	रू. १५ करोड ३५ लाख ४९ हजार ३२७	९६.३५ %
	प्रदेश		रू. १ करोड ३३ लाख ७० हजार	रू. १ करोड ३ लाख ७६ हजार ३५	७७.६० %
सशर्त अनुदान	सङ्घ	चालु	रू. ३३ करोड ४ लाख ३५ हजार १००	रू. ३१ करोड १३ लाख ८२ हजार ७२१	९४.२३ %
		पुँजीगत	रू. ३४ करोड ६३ लाख ३० हजार ७६०	रू. २१ करोड ४ लाख ९२ हजार ९५४	७०.७८ %
	प्रदेश	चालु	रू. ३८ लाख	रू. ३५ लाख ४६ हजार ४५७	९३.३३ %
		पुँजीगत	रू. १ करोड ९ लाख	रू. ८२ लाख १९ हजार ३९४	७५.४१ %
समपुरक अनुदान	सङ्घ		रू. १ करोड ४५ लाख	रू. १ करोड ४५ लाख	१०० %
	प्रदेश		रू. १ करोड ३० लाख	रू. १ करोड ११ लाख ७२ हजार ८४१	८५.९५ %
विशेष अनुदान	सङ्घ		रू. २ करोड ४६ लाख	रू. २ करोड ४५ लाख ११ हजार ६६२	९९.६४ %
	प्रदेश		-	-	-
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त	सङ्घ		रू. १४ करोड ७७ लाख ८० हजार १८०	रू. ९ करोड २१ लाख ३२ हजार २१६	६२.३४ %
	प्रदेश		रू. १ करोड ८२ लाख ६५ हजार ६२५	रू. ६८ लाख ८३ हजार ५६७	३७.६९ %
रोयल्टी (बन रोयल्टी-सङ्घ)			रू. ६ लाख ८३ हजार १४०	रू. १ लाख ८० हजार	२६.३५ %
आन्तरिक स्रोत (स्थानीय तहको राजस्व अधिकार भित्रको मात्र)			रू. १४ करोड ६९ लाख ४३ हजार ७६१	रू. ११ करोड ८५ लाख १ हजार ९४२	८०.६४ %
अन्य (अ.ल्या. भए खुलाउने)			रू. १७ करोड ४० लाख ६० हजार ७५०	रू. १४ करोड ६९ लाख ४३ हजार ७६१	
ऋण (नगर विकास कोष मार्फत प्राप्त) - (आ.व. २०८१/०८२ असार मसान्त सम्मको) (मिति २०८२/०२/०७ गतेको पत्रानुसार)			रू. ६ करोड ९२ लाख ५० हजार ७१०/५४	-	-
जम्मा (ऋण बहेक)			१ अर्ब ३९ करोड ६७ लाख ४० हजार ७६९	१ अर्ब ७ करोड ३४ लाख ५० हजार २१६	७६.८५%

विषयक्षेत्रगत विनियोजन र खर्चको अवस्था (आ.व. २०८१/०८२)

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	वार्षिक विनियोजित बजेट		खर्च रकम		खर्च प्रतिशत		कैफियत
		चालु	पुँजीगत	चालु	पुँजीगत	चालु	पुँजीगत	
१	आर्थिक विकास (बजेट विनियोजनको भार – १.२२%)	रू. १ करोड ९७ लाख ४ हजार	रू. २६ लाख	रू. १ करोड ३३ लाख ८२ हजार ९६०	रू. १९ लाख ४९ हजार २३४	६७.९२ %	७४.९७ %	
२	सामाजिक विकास (बजेट विनियोजनको भार – २६.३८ %)	रू. ४४ करोड ७१ लाख ६४ हजार	रू. ३ करोड ५३ लाख ६० हजार	रू. ३७ करोड ८९ लाख ४१ हजार ९९१	रू. २ करोड ८७ लाख ७ हजार ३९३	८४.७४ %	८१.१९ %	
३	पूर्वाधार विकास (बजेट विनियोजनको भार – ५५.६९ %)	रू. ४५ लाख ९२ हजार ६०५	रू. १ अर्ब १ करोड ३९ लाख ४० हजार ४४४	रू. ३४ लाख ६० हजार ३००	रू. ४९ करोड ९० लाख ५२ हजार ३२६	७५.३४ %	४९.२२ %	
४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन (बजेट विनियोजनको भार – १.२३ %)	रू. २ करोड २४ लाख ७५ हजार	-	रू. ३४ लाख ४० हजार ९०४	-	१५.३१ %	-	
५	सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास (बजेट विनियोजनको भार – १.१७ %)	रू. २ करोड १३ लाख ९८ हजार ७००	-	रू. १ करोड ३२ लाख २५ हजार १९४	-	६१.८० %	-	
६	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च (बजेट विनियोजनको भार – १४.३१ %)	रू. २४ करोड २२ लाख ४ हजार ९९९	रू. १ करोड ३० लाख	रू. १९ करोड ६३ लाख ६ हजार ४४१	रू. १ करोड १५ लाख १५ हजार १०२	८१.०५ %	८८.५८ %	
७	वित्तीय व्यवस्थापन	रू. ६५ लाख		रू. ६५ लाख		१००%		
जम्मा (वित्तीय व्यवस्थापन बाहेक)		रू. ७५ करोड ७५ लाख ३९ हजार ३०४	रू. १ अर्ब ६ करोड ४९ लाख ४४४	रू. ६० करोड ८७ लाख ५७ हजार ७९०	रू. ५४ करोड ११ लाख ८६ हजार ९२१	८०.३६ %	५०.८२ %	

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को मुख्य उपलब्धीहरु

सि. नं	सूचक	वेसलाईन (आ.व. २०८०/८१ सम्मको अवस्था)	आ.व. २०८१/०८२ को प्रगति	आ.व. २०८१/०८२ को सम्मको अवस्था
१	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक (कालोपत्रे/पेवल्स/ढलान) (मिटरमा)		६,९८२/५,३३२/२७०	
२	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक कालोपत्रे मर्मत (मिटरमा)		२,१७५	
३	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक उच्च स्तरिय ग्राभेल (मिटरमा)		२३,६८५	
४	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक एजिङ्ग (मिटरमा)		२३,८१३	
५	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक ड्रेन निर्माण (मिटरमा)		१,२७९	
६	खाने पाइप विस्तार / धारा जडान		६,०३५ मि./ १५ वटा	
७	कृषि बाध/पैनी/कुलो निर्माण (मिटरमा)		४६	
८	कल्भर्ट निर्माण		१७ वटा	
९	विद्यालय भवन निर्मण		१ वटा	
१०	कृषि बजार टहरा निर्माण		२ वटा	
११	कंकृट फलैचा (कंकृटको बस्ने बेन्च)		५५ वटा	
१२	नदि नियन्त्रण/तटबन्धन (मिटरमा)		९९५	
१३	जग्गा संरक्षण/घेरावेरा गर्ने कार्य (मिटरमा)		७१३	
१४	सामुदायिक भवन निर्मण / शौचालय निर्माण		१३ वटा / ३ वटा	
१५	मन्दिर/साकेल थान/गुम्बा लगायत धार्मिक स्थल निर्माण		४ वटा/२,८२६ मि.	
१६	मर्मत तथा व्यवस्थापन गर्ने कार्य (भवन/गेट/सार्वोजनिक स्थल)		२८ वटा	
१७	ह्युमपाइप		४ वटा	
१८	बोरिङ		४ वटा	
१९	सडक बत्ती		६०१ वटा	
२०	सडक ऐना जडान		९ वटा	

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को मुख्य उपलब्धीहरु

सि. नं	सूचक	वेसलाईन (आ.व. २०८०/८१ सम्मको अवस्था)	आ.व. २०८१/०८२ को प्रगति	आ.व. २०८१/८२ को सम्मको अवस्था
१	सिंचाई सुविधा पुगेको जमिनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	४७३०	८०	४,८१०
२	स्थानीय तहमा दर्ता/सूचीकृत भएका उद्योग/फार्मको संख्या	८,२८६	नयाँ व्यवसाय दर्ता - २५२	व्यवसाय दर्ता - ८,५३८
३	सामुदायिक विद्यालयको (माथिल्लो तहमा भर्ना हुन योग्य हुनेगरी) SEE उत्तिर्ण दर	५९.२%		
४	आधारभूत तहको खानेपानी पुगेको घरधुरी प्रतिशत	१००%	१००%	१००%
५	आधारभूत तहको सरसफाई पुगेको घरधुरी प्रतिशत	९८%	९९%	९९%
६	रोजगार सूचना केन्द्रमा सूचीकृत वेरोजगारको संख्या	११७	१५४	१५४

स्वीकृत आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण

बजेटको आधारमा:

क्र.सं.	बिबरण	आ.व. २०८१/८२ को आयोजना संख्या
१.	५० लाख भन्दा बढी बजेटको आयोजना	१२
२.	२०+ देखि ५० लाखसम्मको आयोजना (२+१२+१)	१५
३.	५+ देखि २० लाखसम्मको आयोजना (६०+३३+७)	१००
४.	५ लाखसम्म बजेटको आयोजना (१३३+१५+६)	१५४
	जम्मा	२८१

कार्यान्वयन तह/क्षेत्रको आधारमा:

क्र.सं.	बिबरण	आ.व. २०८१/८२ को आयोजना संख्या
१.	नगरपालिका स्तरीय (५६+५७)	११३
२.	वडास्तरीय (१५३+१५)	१६८
	जम्मा	२८१

आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन विधि:

क्र.सं.	बिबरण	आ.व. २०८१/८२ को आयोजना संख्या
१.	उपभोक्ता समिति मार्फत (सम्झौता भएको – २२५)	१९५
२.	निर्माण व्यवसायी मार्फत (५७+१५)	७२
३.	अन्य (बिद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्माण समिति मार्फत)	१४
	जम्मा	२८१

बहुवर्षिय आयोजना तथा कार्यक्रम र समस्याग्रस्त आयोजनाको विवरण

आ.व. २०८१/०८२ बाट दायित्व सर्ने बहुबर्षे आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरणः

क्र.सं.	आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण	कार्यान्वयन अवधि (आ.व. २०..../... देखि २०८.../...)	कुल लागत	लागत साझेदारी			हाल कार्यान्वयनको अवस्था
				संघ	प्रदेश	स्थानीय	
१	Construction of Building and Other Infrastructure fo Budhabare Agricultural Market, Sudarharaicha-9 (SHM/MOR/NCB/TDF/W/33/2078/079)	2078/079 to 2082/083	11,82,02,611	संघ	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
२	RCC Box Culvert Construction Works of Ita bhatta BK ko Ghar Chheuma,sundarharaicha 01 (SHM/MOR/NCB/W-39/2080/081)	2080/082 to 2082/083	28,66,247.28	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
३	Box Culvert Construction Works of Sajilal School Paschim, Sundarharaicha-06 (SHM/MOR/SQ/W/25/2081/082)	2081/082 to 2082/083	14,39,977.59	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
४	Construction of RCC Slab Culvert, Karaiwana-Jambandh-Haraicha Road (Jestha Nagarik bhawan Aagadi), Sundarharaicha 01 (SHM/MOR/SQ/W/27/2081/082)	2081/082 to 2082/083	11,61,900.14	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
५	Construction of Ward Office Premises Sundarharaicha-02 (SHM/MOR/NCB/W/42/2081/082)	2081/082 to 2082/083	15,80,647.37	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
६	Construction of School Building of Shree Panchayat Ma. Vi. School, Sundarharaicha 07, Morang (SHM/MOR/NCB/W/09/2081/082)	2081/082 to 2082/083	3,28,89,717.82	भारत सरकार	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
७	Construction Work of JCI Gachhiya Samudayik Bhawan and Training Centre, Sundarharaicha-03 (SHM/MOR/TMPP/NCB/W/19/2081/082)	2081/082 to 2082/083	51,05,234.48	संघ	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
८	Supply and installation of Network Equipment and Service (SHM/MOR/SQ/W/23-2081/082)	2081/082 to 2084/085	5,79,919.31	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
९	Construction of Truss Building in Second floor of Shree shikshya Niketan Ma. Vi., Sundarharaicha-08 (SHM/MOR/NCB/W/28/2081/082)	2081/082 to 2082/083	31,74,367.98	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।

बहुवर्षिय आयोजना तथा कार्यक्रम र समस्याग्रस्त आयोजनाको विवरण

क्रमश.. आ.व. २०८१/०८२ बाट दायित्व सर्ने बहुबर्षे आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरणः

क्र.सं.	आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण	कार्यान्वयन अवधि (आ.व. २०..../... देखि २०८.../...)	कुल लागत (रू.मा)	लागत साझेदारी			हाल कार्यान्वयनको अवस्था
				संघ	प्रदेश	स्थानीय	
१०	Construction of Blacktopped Road of Madhyali Marga, Sundarharaicha-07 (SHM/MOR/NCB/W/29/2081/082)	2081/082 to 2082/083	66,36,049.70	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
११	Selection of Firm for Solid Waste Management Service of Sundarharaicha Municipality for PPP Model (SHM/MOR/NCS/45/2081/082)	2081/082	-	-	-	स्थानीय	आशय जारी भएको
१२	Construction of Primary Health Post Building, Sundarharaicha-04 (SHM/MOR/NCB/W/50/2081/082)	2081/082 to 2082/083	51,67,650.62	जि.स.स.	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
१३	Street Lightining Work with phase Addition and Pole Erection (SHM/MOR/NCB/W/55/2081/083)	2081/082 to 2082/083	44,00,820.50	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
१४	Construction Works of School Building of Shree Ram Aadharbhut Bidhyalaya, Sundarharaicha-09 (SHM/MOR/NCB/W/76/2081/082)	2081/082 to 2082/083	38,72,779.70	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
१५	Sukrabare Khelmaidan Stage Nirman, Sundarharaicha-12 (SHM/MOR/NCB/W/75/2081/082)	2081/082 to 2082/083	31,00,000	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
१६	Public Toilet Construction Work (SHM/MOR/SQ/W/82/2081/082)	2081/082 to 2082/083	38,72,779.70	-	-	स्थानीय	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।
१७	Construction of Administrative Building of Nagar Hospital, Sundarharaicha-1 (SHM/MOR/NCB/W/17/2081/082)	2081/082 to 2083/084	6,51,53,880.04	संघ	-	-	कार्यान्वयन/काम भई रहेको ।

बहुवर्षिय आयोजना तथा कार्यक्रम र समस्याग्रस्त आयोजनाको विवरण

समस्याग्रस्त आयोजना/कार्यक्रमको विवरणः

क्र.सं.	आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण	कार्यान्वयन शुरू भएको बर्ष	हाकको अवस्था	जम्मा लागत (रू.मा)	स्रोत
१	Construction of Hasina Simsar Park Works, Sundarharaicha-05 (SHM/MOR/NCB/W/51/2077/78)	2077/078	केन्द्रले बजेट नपठाएको भएर हाललाई म्यादथप नभएको	5,39,74,081.9	संघ र स्थानीय
२	Black Top Road Construction Work Of Laxmipur - Haraincha-Sagarmatha Chowk Road and Kumar Gaun Road Sundarharaincha 01 (SHM/MOR/NCB/W/22/2078/079)	2078/079	पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्तिको समयमा पनि कार्यसम्पन्न नभएकोले कार्यसम्पादन जमानत जफत गरिएको	1,47,48,597.1	स्थानीय
३	Black Top Road Construction Work Of Salakpur - Paccham Road Sundarharaincha 10 , 11 (SHM/MOR/TMPP/NCB/W/23/2078/079)	2078/079	पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्तिको समयमा पनि कार्यसम्पन्न नभएकोले कार्यसम्पादन जमानत जफत गरिएको	1,37,76,030.1	स्थानीय
४	Blacktop Road Construction Works Of Dhati Bhutahi tole Hulaki Marga Road Sundarharaicha -02,11 (SHM/MOR/NCB/W/31/2078/079)	2078/079	पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्तिको समयमा पनि कार्यसम्पन्न नभएकोले कार्यसम्पादन जमानत जफत गरिएको	1,49,28,312.8	स्थानीय
५	Construction of Blacktop Roads, Sundarharaicha 02, 07, 9 and 10 (SHM/MOR/NCB/W-7/2079/080)	2079/080	१ पटक म्यादथप हुदाँ नि कार्यसम्पन्न नभएको र निर्माण व्यवसायी सम्पर्कमा नआएकोले कार्यसम्पादन जमानत जफत गरिएको	67,51,976.8	स्थानीय
६	Construction of Blacktop Roads and Laying Pebbles (Block) in different roads, Sundarharaicha 9, 10 and 12 (SHM/MOR/NCB/W-12/2079/080)	2079/080	२ पटक म्यादथप हुदाँ नि कार्यसम्पन्न नभएको र निर्माण व्यवसायी सम्पर्कमा नआएको	1,07,78,348.14	स्थानीय
७	Interlocking Block Road Construction Works of Bangali Tole to Ram Aa.Bi.Road Sundarharaicha 09 & Jestha Nagarik Marga Sundarharaicha 10 (SHM/MOR/NCB/W-43/2080/081)	2080/081		37,50,846.87	स्थानीय

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सम्पादित उल्लेखनिय मुख्य मुख्य कार्यहरु

- बेरूजु फर्योंटलाई अभियानकै रुपमा सञ्चालन गरी आ.व. २०८१/०८२ मा रू. ३२ करोड ७८ लाख २४ हजार ९०६ बेरुजुलाई फर्यौट गरिएको (जम्मा बेरूजुको ५७.३३% - एकै आर्थिक बर्षमा फछौंट गरिएको),
- फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने कार्य (PPP Model मा लैजाने) अन्तिम तयारी रहेको,
- विपन्न नागरिकलाई धारा जडान – ११० घरमा
- विपन्न नागरिकलाई २ कोठे घर निर्माण – १५० वटा
- व्यसवाय दर्ता (१५० वटा गरिएको) तथा नविकरण (४०५ वटा गरिएको) गर्ने कार्य घुम्ति सेवालाई निरन्तरता दिइएको। आ.व. २०८१/०८२ मा थप रू. २७ लाख भन्दा बढी आन्तरिक आय बृद्धि भएको,
- आ.व. २०८१/०८२ को सुरूवात देखि नै त्रैमासिक रूपमा क्षेत्रगत समितिको समिक्षा हुने गरेको तथा सुचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ दफा ५(३) अनुसार स्वतः प्रकाशनको हुने गरेको,
- उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यान्वयन हुने रू. १० लाख सम्मका आयोजनको सम्झौता तथा भुक्तानी सिफारिस सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट नै हुने गरेको,
- श्रोत सुनिश्चित भए पश्चात मात्र आयोजा तथा कार्यक्रमको सम्झौता गर्ने कार्यको सफल अभ्यासको सुरुवात गरिए सँगै वित्तीय अनुसाशानलाई विशेष ध्यान दिइएको,
- कार्य सम्पादन सम्झौता गरिएको (नगर प्रमुख र प्र.प्र.अ.का बिच तथा प्र.प्र.अ. र शाखा प्रमुखका बिच),
- १४ औं नगरसभाबाट O&M स्वीकृत भएसँगै दरबन्दि अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएको तथा TOR का आधारमा कार्य जिम्मेवारी तोकिएको,
- घर नक्साको कार्य गर्दा अधिकांश कार्य वडा कार्यालयबाट नै हुने गरीको संयन्त्रको बिकास गरी कार्यान्वयनमा रहको तथा यस आर्थिक बर्षबाट Online प्रणालीबाट घरनक्सा पास तथा अभिलेखिकरण हुने गरेको,
- प्रविधि मैत्री सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने कार्यको थालनी गरीएको।

बेरूजु र बेरूजु फछ्र्यौटको अवस्था

मिति २०८१ श्रावण १ गते देखि २०८२ असार ३२ गते सम्मको विवरण

क्र.सं	विवरण	आ.व. २०७४/७५ देखिको हाल सम्मको अध्यावधिक बेरुजुको आवस्था (४+५)	आ. २०८१/०८२ मा फर्छौट भएको बेरूजु (रू. मा)	फर्छौट हुन बाँकी रहेको बेरूजु रकम (रू.मा)	फर्छौटको प्रक्रियामा रहेको बेरूजु रकम (रू.मा)	आ.व. २०८०/०८१ मा कयम भएको बेरूजु रकम (रू.मा)
१	२	३	४	५	६	७
१	बेरूजु रकम	रू. ५७ करोड १७ लाख ६८ हजार ५५२	रू. ३२ करोड ७८ लाख २४ हजार ९०६	रू. २४ करोड ३९ लाख ४३ हजार ६४६	रू. १ करोड ७ लाख ४ हजार १३८	रू. ३ करोड ७१ लाख २७ हजार १४९

उल्लेखनिय कार्यहरु मध्ये अनुकरणीय कुनै एक अभ्यासको विस्तृतीकरण

विषयको शीर्षक (असल अभ्यासको नाम): बेरूजु फर्यौटलाई अभियानकै रूपमा सञ्चालन गरी एकै आर्थिक बर्षमा (आ.व. २०८१/०८२ मा) रू. ३२ करोड ७८ लाख २४ हजार ९०६ बेरुजुलाई फर्यौट गरिएको (जम्मा बेरूजुको ५७.३३% - एकै आर्थिक बर्षमा फछौंट गरिएको)

पूर्व अभ्यास तथा अनुभव:

- बेरूजुलाई सामान्य रुपमा लिने गरेको।

परिवर्तन गरिएको मूख्य पक्षहरु:

- बेरूजु फर्यौटका लागि Outsourcing मार्फत दक्ष व्यक्तित्वबाट सेवा करार मार्फत भएको,
- गत विगतको बेरूजु फर्यौटसँगै आउँदा दिनहरूमा बेरूजु नहुने गरी भुक्तानी प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाइएको,

उल्लेखनिय कार्यहरु मध्ये अनुकरणीय कुनै एक अभ्यासको विस्तृतीकरण

क्रमश...................

मुख्य सिकाई:

- सार्वजनिक निकायले खर्च गर्दा आय र व्ययको ध्यानमा राख्दै वित्तीय अनुसाशनको पलना गर्दै विकास निर्माण, सेवा प्रवाह गर्नु पर्ने विषय मुख्य सिकाई रहयो ।

भावी योजना:

- सकेसम्म बेरूजु नहुने गरी कार्यहरू गर्ने,
- असुल गर्नुपर्ने बेरूजु असुल गर्दै अन्य बेरुजु हकमा कागजात पेश गर्नु पर्नेमा कागजात पेश गरेर तथा प्रक्रिया छुट भएको कारणबाट हुने बेरूजुलाई प्रक्रिया पुऱ्याई बेरूजु फर्यौट गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने,
- सवै पक्षलाई कानुनले पुरा गर्नु पर्ने प्रक्रिया र पेश गर्नु पर्ने कागजातका सम्बन्धमा जानकारी मुलक कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याउने,
- स्थानीय सरकारले बनाउन पर्ने कानुन नबनाएको कारणबाट भएको बेरूजुलाई आउदा दिनमा कानुन बनाएर कानुनले निर्धारण गरेको विधि पद्दति बमोजिम काम गर्ने/गराउने,

स्थानीय तहले अनुभूत गरेका प्रमुख समस्या

- संघीय सरकार/प्रदेश सरकारबाट दिएको सिलिङ्ग अनुसार बजेट निकासा नहुने गरेको,
- संघीय सरकार/प्रदेश सरकारबाट नै कार्यान्वय हुने गरी छनौट भएका आयोजनाहरूको कार्यान्वयनमा समन्वय नहुने गरेको,
- स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारी समायोजन गर्दाको समयमा दरबन्दि भन्दा बढी कार्मचारी समायोजन गरी पठाईएको तर हाल उक्त दरबन्दी भन्दा बढी रहेका कर्मचारीहरूको तलबका लागि बजेट निकास समस्या हुने गरेको,
- भौतिक पूर्वाधारको काममा निर्माण व्यवसायीले समयमा काम नसक्ने प्रवृति (कानुनी प्रक्रियामा लैजान खोज्दा लामो समय लाग्ने),
- फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि ल्यान्डफिल्ड/डमपिङ्ग साईट/प्रसोधन केन्द्र व्यवस्थापन गर्न गाह्रो भएको,
- नदिजन्य पदार्थको उत्खन्न तथा बिक्रि (स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम प्रदेश सरकारको हिस्सा ४० % रहने भएता पनि राजश्व संकलन गर्ने प्रणाली विकास गर्न प्रदेश सरकार मौन रहने गरेको।

जिल्ला समन्वय समिति मोरङसँग अपेक्षा

- जिल्लामा रहेका पालिकाहरूको महिनामा एक पटक बैठक राखी जल्दावाल्दा समस्याहरूको छलफल गरी त्यसकको उचित निराकरण गर्न समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने,
- जिल्लामा रहेका पालिकाहरूका समस्या, अवश्यकता तथा असल अभ्यासको आवाज माथिल्लो तहमा पुऱ्याउने,
- विपद् व्यवस्थापन (भूकम्प, बाढी, महामारी आदि) मा एकिकृत प्रणालीको विकास गरी सोहि अनुसार एकद्वार प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने माथिल्लो तहमा पुऱ्याने,
- नदिज्य पदार्थको उत्खन्न, बिक्री वितरण लगायतका विषयमा नियमित अनुगमन गर्ने,
- संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग प्रभावकारी समन्वय गर्ने/गराउने,
- जिल्ला भित्रका एक भन्दा बढी पालिका जोड्ने बाटो, पुल निर्माण जस्ता भौतिक निर्माण गर्ने कार्यमा समन्वय गर्ने,
- जिल्ला भित्रका पालिकाहरूको तथ्याङ्क संकलन, विश्लेषण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

कोशी प्रदेश सरकारसँग अपेक्षा

- पालिका रहेका जनप्रतिनिधि तथा कार्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्ने, (तालिम तथा प्रशिक्षणको माध्यमबाट),
- स्थानीय आवश्यकताका आधारमा आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गरी समयमै बजेट निकासा गर्ने प्रणाली,
- संविधान र संघीय कानुन प्रतिकुल हुने कानुन निर्माण/प्रदेशले गर्ने निर्णय स्थिर हुने, (बन पैदावार बिक्रिको आम्दानीका आधारमा १०% स्थानीय सरकारलाई बुझाउनु पर्ने राजश्व (बिक्रि Vs. नाफा), ई रिक्शा व्यवस्थापन),
- नदिजन्य पदार्थको बिक्रिबाट प्राप्त गर्ने हिस्सामा प्रदेशको हिस्सा-४०% स्वतः प्राप्त हुने तर त्यसको बिक्रिका लागि गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था, संरचनागत व्यवस्था तथा समन्वयात्मक विषयमा समेत पर्याप्त सहयोग तथा सहकार्य,
- दिगो तथा सन्तुलित विकासका लागि समुचित स्रोतसाधनको परिचालन गर्ने/गराउने प्रणालीको विकास,
- संघीय सरकार र पालिका सरकारका विचको संवैधानिक भूमिकालाई थप प्रभावकारी हुने गरी काम गर्न पर्ने,
- पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई थप चुस्त दुरुस्त बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

सङ्घीय सरकारसँग अपेक्षा

- समानिकरण अनुदान वपत प्राप्त हुने अनुदानको १००% रकम प्राप्त हुने सुनिश्चतता हुन पर्ने,
- स्थानीय आवश्यकताका आधारमा आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गरी समयमै बजेट निकासा गर्ने प्रणाली,
- पालिका रहेका जनप्रतिनिधि तथा कार्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्ने, (तालिम तथा प्रशिक्षणको माध्यमबाट),
- सेवा प्रवाहमा प्रविधिको प्रयोग गर्ने/गराउने विषयमा नेतृत्व दायी भूमिका निर्वाह गर्नु पर्ने,
- संविधानको अनुसूची-९ मा उल्लेखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको साझा सूचीमा रहेका विषयहरुको यथाँसिघ्र कानुन निर्माण भए स्थानीय सरकारले थप प्रभावकारी ढङ्गबाट कार्य गर्ने,
- आयोजना तथा कार्यक्रमका बारे संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबाट के-कति रकम बराबारको विनियोजन हुन पर्ने सो को स्पष्ट मापदण्ड हुन पर्ने,
- फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने कार्य स्थानीय सरकारको एकल प्रयासबाट मात्र व्यवस्थापन गर्न गाह्रो पर्ने हुँदा संघीय सरकारले समेत सो कार्यमा सहजिकरण गरिदिन पर्ने,
- कानुनत नापी र मालपोत कार्यालय स्थानीय सरकार अन्तर्गत रहेको तर व्यवहारत हालसम्म पनि संघीय सरकार अन्तर्गत नै रहेको हुँदा यथासिघ्र तत् निकायलाई स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण गरिदिन पर्ने,
- राजश्व बाँडफाडको हिस्सामा पालिकाले प्राप्त गर्ने हिस्सा बढाउन पर्ने,
- सशर्त अनुदान मार्फत संघीय सरकारबाट प्राप्त अधिकांश आयोजना तथा कार्यक्रमको स्थानीय आवश्यकता भन्दा फरक हुने गरेको हुँदा सशर्त अनुदानको सट्टा समानिकरण अनुदानलाई बढाएर पठाउने ।

धन्यवाद ।